

8. Concluzii istorice

Deși profilul proiectului de cercetare este, desigur, unul orientat pe arheologia peisajului, nu putea lipsi efortul de a transla cunoștințele achiziționate în planul mai larg – și mai ușor inteligibil nu doar de către public, dar și de către specialiști – al istoriei, în tematica frontierelor romane sau – implicit – etnogenezei. Am publicat recent un studiu pe această temă¹, ceea ce ne scutește aici de dezvoltări. Concluziile acelui studiu se referă la cronologia internă a acestei frontiere (cu cel puțin două faze), existența unei rețele de așezări civile comparabilă cu a altor frontiere romane (este marea noutate pe care o aducem), inclusiv așezări care nu fac parte din teritoriul unei unități militare, sau o specificitate regională (a amenajărilor militare) care relevă structura de comandă (respectiv comandamentele teritoriale). Poate cel mai interesant aspect este caracterizarea generală a acestei frontiere dintre Dunăre și Argeș, sub aspectul adaptării la un mediu (Câmpia Română) care este departe de a fi comun, în Europa (fiind, mai degrabă, un ecosistem unic), care a generat un set de soluții tehnice care reflectă efortul de adaptare. Complementar – și tot în sensul unui efort de adaptare – se menționează prezența masivă și activă a populației civile pe linia frontierei, ceea ce a fost pus în evidență de studiile ceramice. Această din urmă constatare clarifică „misterul” dezvoltării așa-numitei culturi Chilia-Militari pe ambele părți ale graniței, în chiar timpul prezenței militare romane pe *Limes Transalutanus*: populația locală nu s-a aflat doar la est, respectiv vest de frontieră, ci peste tot, inclusiv *pe* frontieră. Acest cumul de fapte – adaptarea la un mediu specific, cu resurse materiale modeste, și prezența activă a localnicilor în zona de interes strategic – dă coloratura specifică conceptului de „cultură romană provincială”, pentru teritoriile romane din stânga Oltului.

---

¹ Teodor 2017 e, în limba română, însă foarte curând o versiune engleză va apărea în *Arheovest* 5 (noiembrie 2017).